

באר הגולה
ט כל בו רמ"ש נבי
פרשת תמיד ארחות
חיים בשם הר"י בר יקר
על פי דקרא רבה פרשה
ב כ שם

לאמרם (יא) [ט] (טז) בצבור (תשובת הרשב"א סימן קפ"ד): ו פרשיות הקרבנות לא יאמר אלא (יב) (יז) ביום ועין לקמן סימן מ"ו סעיף י"ג): ז פשוטים פרשת העולה יאמר יהי רצון מלפניך שיהיה זה חשוב ומקבל כאלו הקרבתי עולה, וכך יאמר אחר פרשת המנחה והשלמים, מפני שהם (יח) באים (יג) [י] נדבה: ח יאמר (יט) עם הקרבנות פסוק (יז) [יא] (כ) ושחט אותו על ירך המזבח צפנה לפני ה': ט ייש נוהגין לומר פרשת הכיור, ואחר כך פרשת תרומת הדשן, ואחר כך פרשת התמיד, ואחר כך פרשת מזבח מקטור קטרת, ופרשת סמני הקטרת ועשיתו:

באר היטב

(יא) בצבור. מפני כופרי ישראל, שיאמרו אין תורה אלא זו, ובפרט בזמננו. ולכך אין כותבין אותו על קנטרס המיוחד לצבור, לחם המזוזה, מגן אברהם, שירי כנסת הגדולה. ועין בית יוסף סימן קכ"ה. ומדרש"ל כתב דלא אסר הרשב"א לאמרו בצבור אלא לקבוע בין הברכות כמו קריאת שמע, אבל קדם ברוך שאמר מתוך אפילו בצבור. ואנן נקטינן לאסר בצבור כולל וכלל, ובחידי דוקא קדם התפלה או אחריו, אבל לקבוע בתוך הברכות גם לחידי אסור, עלת תמיד. ועין שבת יעקב חלק ב סימן מ"ד: (יב) ביום. דאין הקרבנות קרבין אלא ביום. ייש לומר פרשת הקרבנות מקצת, דקומא לן דיישב פסול לעבודה, עלת תמיד, יד אהרן. וכן יש לומר מזמור לתורה מקצת, יד אהרן. אבל פרשת הכיור ותרומת הדשן יוכל לאמרם קדם היום, כדאיתא ביומא דף כ': (יג) נדבה. אבל אחר חטאת ואשם משמע מדברי המתברר דלא יאמר, מפני שאין אלו באין בנדבה. ואפילו אחר אשם תלוי נמי לא יאמר, כמבאר בשלחן ערוך יורה דעה סימן ה' פסק שם להחמיר דאין באה בנדבה, עין בש"ד שם סיף קס"ו. והב"ח והנחלת זבי כתבו בשם רש"ל דיש לומר אף לאחר חטאת ואשם יהי רצון, רק שיאמר בלשון ספק, דהיינו יהי רצון מלפניך אם עברתי שחייבים עליה חטאת שיהיה זה נחשב כאלו הקרבתי חטאת, עין שם. ומגן אברהם ט"ו הקשו עליו, עין שם. והעלה הפגן אברהם דיש לנהג דאחר פרשת האשם יאמר רבוננו של עולם אם נתחבתי אשם יהי רצון וכו', דאשם לא כפי' ידעיה בתחלה, אבל אחר פרשת חטאת לא יאמר כלום, עין שם. ועלת תמיד ואלוהי ויטא ובספר בני תיא ויד אהרן כלם כאחד הסכימו לדעת מדרש"ל דיאמר, אם נתחבתי חטאת יהא זה נחשב כאלו הקרבתי חטאת, ואם לאו יהי אני כקורא בתורה, ושפיר נמי, עין שם. ועין בספר ובה השלמים סימן א' ובתשובות אמונת שמואל סימן נ"ג. כתב בשל"ח, דבשבת ויום טוב לא יאמר יהי רצון, דאין קרין נדבה בא ביום, אבל הפרשיות אין הפסד לאמרן כקורא בתורה, ומכל מקום אם תלמיד תכם הוא מוטב שיעסק בפרשה דיומא. ובספר סלת בלילה כתב, ושאר קרבנות לא יאמר אפילו אם פגנתי כקורא בתורה, וכן העתיק הבאר היטב לפני, עין שם. ולא ידעתי למה: (יז) ושחט אותו. עין בית יעקב סימן ק"ח. כתב הס"ו, האומר ונשקמה פרים שפתינו קדם פרשת

שערי תשובה

כספר, עקשו שלחנו של אדם מכפר עליו, ופרש רש"י שאוכלים על שלחנו צנינים מהגנים, ואין יהיה רצון שאומר בחטאת עולה רק במקום וריקת הדם אבל לא במקום אכילת בשר, ואין יהיה רצון עולה במקום כל הקרבן של החטאת, מה שאין בו יהיה רצון של העולה שהיא קלה קלה הוא העולה במקום כל הקרבן, לכן יהיה רצון של עולה קודם, עין שם. ועין בשב יעקב סימן ב' מה שקטב ג'ה: [ט] בצבור. עין באר היטב. וכתב בקנטרס טוב עין סימן י' שמהאר"י ו"ל משמע שאין לאמרם אפילו בחידי, אך אפשר דהקפידא קדם התפלה, אבל לאחר התפלה אם יקראם באמצע קביעות לומר שפיר דמי, עין שם: [י] נדבה. עין באר היטב. וכתב בשב יעקב סימן ב' שהנהגים לומר פרשיות של הקרבנות ככל יום יכול לומר גם פרשה של חטאת ואשם אפילו ביום שאחר יום הכפורים, אבל יהיה רצון של חטאת לא יאמר כולל, ושל אשם יאמר בכל השנה בדרך ספק אם נתחבתי כו', ומכל מקום ביום שאמר יום הכפורים לא יאמר כולל. ועין בתבואות שור סימן ה' סעיף קטן ח' וט' מה שקטב בענין זה, ושם בבכור שור דף ק"ח, ודעתו שאם לבו נוקפו שמה עבר על חטא ונדע לו ושכתב, יאמר גם כן אחר חטאת בדרך תנאי, ושם מבאר כל פוטי דיני אמירת הקרבנות באר. ובאמונת שמואל סימן נ"ג כתב הר קשיא שהקשה הפגן אברהם, דאשם גזיר אינו בא אלא כשנשקטא, בשם חכם א', והוא ו"ל כתב על זה דלא קשה מדי, דלענין תפלה של יהי רצון יכול לכוון לאשם גזיר, כיון ששל ד' נדר זה באם ישמא יביא אשם, מקרי נדר ונדב. ובבבבס יקוואל ט"ף סימן כ"ג כתב לתרץ משום שאנו סמאי מתיים, עין שם. ובמאיר נתיבים סימן א' כתב שהיא תמיד, וגם מה שקטב בתבואות שור צריך עיון. ולענין הדין מסיק שיהי רצון לא יאמר כולל, אף בדרך תנאי, ושל אשם יאמר בדרך תנאי, עין שם, וכבר כתבתי הברצת הכפור שור ג'ה וכן עקר. ועין תשובת יעב"ז חלק א סימן קס"ג, ובקנטרס טוב עין סימן י"ב ויבד' דוד לומר דף י'. ועין גיד אברהם מה שקטב לפרש דברי הגאון מהר"י מפוזנא ו"ל שהביא הפגן אברהם עין שם: [יא] ושחט אותו. עין באר היטב. וכתב הבית יעקב סימן ק"ח דמה שכתבו בבית יוסף ובשלחן ערוך פסוק ושחט אותו כו' יאמר עם הקרבנות, זה נמשך למה שקטב לפני זה שלא יאמר פרשת הקרבנות אלא ביום, ולא יאמר בסוד הפעולות קדם אור היום פרשיות הקרבנות, אבל מכל מקום יאמר פסוק ושחט, שחשיטה חריקה קשרה בלילה, ומכל מקום ביום שאומר פרשת הקרבנות אין לו דלגלו בשביל שאמר אותו קדם אור היום, אבל אין הנכונה לאמרו בפני עצמו בשביל זכירת עקדת יצחק, כמו שנוהגין קצת לומר קדם איוה, שעקר הזכירה הוא קשואמרו עם הפרשה, עין שם. וצריך עיון על דבריו, דבאמת יהיה קרא דושחט לאו בענינא דפרשת התמיד כתיב, ומה שקטב

משנה ברורה

(טז) בצבור. מפני הכופרים, שיאמרו אין תורה אלא זו, ובפרט בזמננו. ולכך אין כותבין אותו גם כן על קנטרס המיוחד לצבור. יש שכתבו, דלא אסור לאמרו בצבור אלא לקבוע בין הברכות כמו קריאת שמע, אבל קדם ברוך שאמר מתוך אף בצבור. ואנן נקטינן לאסר בצבור כולל וכלל, ובחידי דוקא שלא בתוך התפלה, אבל לקבוע בתוך הברכות גם לחידי אסור [עלת תמיד ותרומת הדשן] ו (יז) ביום. דאין הקרבנות קרבין אלא ביום, (לכ) אבל פרשת הכיור ופרשת תרומת הדשן יכול לאמר קדם היום, (לג) ואם אין לו פנאי, יכול לאמר גם פרשת הקרבנות בשל"ח דבשבת ויום טוב כ"א יאמר יהי רצון, דאין קרין נדבה בא ביום, אבל הפרשיות אין הפסד לאמרן, כקורא בתורה, ומכל מקום אם הוא מוטב שיעסק בפרשה דיומא. ובספר סלת בלילה כתב, ושאר קרבנות לא יאמר אפילו אם פגנתי כקורא בתורה, וכן העתיק הבאר היטב לפני, עין שם. ולא ידעתי למה: (יז) ושחט אותו. עין בית יעקב סימן ק"ח. כתב הס"ו, האומר ונשקמה פרים שפתינו קדם פרשת

באר הלכה

וזאת תורת השלמים עד במדבר סיני, והוא גם כן פרשת תורה, ואחר כך פרשת נסכים בפרשת שלח, מן וידבר דכי תבאו עד אחם. ופרשת חטאת בויקרא, מן ונפש אחת חטאת עד ונסלה לו (ואם יש לו פנאי יקרא גם בפרשת זו, וזאת תורת החטאת עד באש תשרוף) (שמי"ח). ופרשת אשם בפרשת זו, מן וזאת תורת האשם עד אשם הוא. (ואם יש לו פנאי יקרא גם בויקרא) (שם). ופרשת עולה ויורד גם כן, ויהי באה על שבעת כשור, מן ונפש פי חטאת עד והיתה לכה כפגנתי (מגן אברהם). ועין בפרי מגדים דמסתפק עם צריך לומר פרשת נסכים ג' פעמים, לעולה

בלילה. ואם צריך עמידה, עין בסימן מ"ח במשנה ברורה סעיף קטן א. כתב בשל"ח דבשבת ויום טוב כ"א יאמר יהי רצון, דאין קרין נדבה בא ביום, אבל הפרשיות אין הפסד לאמרן, כקורא בתורה, ומכל מקום אם הוא בן תורה, מוטב יותר שיעסק בפרשה דיומא. מי שהוא אבל (לד) לא יאמר פרשת הקרבנות: ז (יח) באים בנדבה. אבל אחר פרשת החטאת (לה) לא יאמר בן, לפי שאינה באה נדבה, אלא אם כן עבר עברה שחייבים עליה חטאת, (לו) וכן אשם ואשם תלוי קומא לן דאינה באה בנדבה. והאחרונים כתבו בשם רש"ל, דיש לומר אף לאחר חטאת ואשם יהי רצון, רק שיאמר בלשון ספק, דהיינו יהי רצון מלפניך, אם עברתי שחייבים עליה חטאת, שיהיה זה נחשב כאלו הקרבתי חטאת, ואם לאו (לז) יהיה כקורא בתורה, וכהיא גזנא יאמר גם כן אחר פרשת אשם. אך הפגן אברהם הקשה עוד, איך יאמר אם נתחבתי חטאת, הא קומא לן לענין חטאת דבפי' ידעיה בתחלה שחטא. על כן העלה הפגן אברהם, דלענין חטאת לא יאמר כולל יהיה רצון, רק לענין אשם ודאי ואשם תלוי יוכל לאמר יהי רצון זה דעל תנאי, אך אם לבו נוקפו שמה עבר על חטא והיה לו ידעיה שחטא ושכתב, יוכל לאמר גם כן יהיה רצון אחר חטאת בדרך תנאי [שערי תשובה]: ח (יט) עם הקרבנות. וכהיום (לח) נוהגין לאמרו אחר פרשת התמיד: (כ) ושחט אותו. דאיתא במדרש (לט) דכל מי שאומר פסוק זה הקב"ה זוכר עקדת יצחק:

שער הציון (לב) מגן אברהם: (לג) פרי מגדים: (לד) תבואות שור: (לה) סור: (לו) מגן אברהם: (לז) תבואות שור ושערי תשובה: (לח) פרי מגדים: (לט) ס"ו:

ביצחק יקרא סעיף ה' ביום. יום לענין זה. הוא משהאיר פני כל המזרת, והוא זמן קצר אחרי עלות השחר, ועין בהערה לסי' י"ח סימן ט'. סימן י"א לא יאמר. עין בסימן רפ"ח סעיף ו' ובהערה שם. פרשת. דהיינו קרבנות הנדבה שאמירתם אינה זוכה, כדלעיל בסעי' ה', ולכן אינו אומרם. עין בסימן תקנ"ד סעיף ד' ובמשנ"ב שם סימן ז', שפרשת התמיד ומשנת איוה מקומן וברייתא דר' ישמעאל מתר לקרות אפילו כש באב, משום שאמירתם חובה היא, ועין לעיל בסעי' ה' ובהערה שם, ואם כן הוא הדין באבל. ועין בסימן תקנ"ט במשנ"ב סימן כ'. אדמירא ואלהיה אמר, שאלו שאינם אומרם פרשת התמיד וכו' בשאר ימות השנה, לא יאמרו גם בטי' באב, ואם כן הוא הדין באבל. סעיף ט' הקטרת. עין בהערה כ' לעיל לסימן י"ז שהמנהג לפי המשנ"ב היה שלא לאמרו, שחר' כתב שלא לאמרו בטי' באב, והשעם משום שאין רגילות לאמרו.